

Nr 361.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beredande av dyrtidstillägg under år 1919 åt vissa extra provinsialläkare; given Stockholms slott den 18 mars 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen *dels* medgiva, att, därest de extra provinsialläkare, till vilkas avlöning bidrag utgår av statsmedel, för år 1919 beredas dyrtidstillägg å dem från vederbörande landsting tillkommande avlöning, dyrtidstillägg av statsmedel må för samma år utgå med motsvarande andel av statsbidraget, dock högst med två tredjedelar därav;

dels ock, vid bifall till vad ovan föreslagits, å tilläggsstat för år 1919 för ovan angivna ändamål under sjätte huvudtiteln uppföra ett förslagsanslag å 20,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Axel Schotte.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18
mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde:

Med skrivelse den 27 november 1918 har länsstyrelsen i Västerbottens län överlämnat en av länets landsting gjord, den 2 oktober 1918 dagtecknad framställning angående utverkande av krigstidstillägg för år 1919 till de inom länet anställda extra provinsialläkarna.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att styrelsen för svenska provinsialläkarföreningen hos landstinget gjort framställning om dyrtidstillägg till inom länet anställda extra provinsialläkare för år 1918 med 50 % och för år 1919 med 75 % av samtliga till dessa läkare från stat och landsting utgående kontanta löneförmåner och att landstinget i anledning härav beslutit, bland annat, att till de inom länet anställda extra provinsialläkarna anslå dyrtidstillägg för år 1918 med 50 % och för år 1919 med 75 % av de till dem från landstinget och kommuner

utgående löneförmåner samt att hos Kungl. Maj:t göra framställning om krigstidstillägg för år 1919 å den del av de extra provinsialläkarnas avlöning, som utgår av statsmedel.

I över ansökningen avgivet utlåtande av den 26 februari 1919 hava de sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag till bestämmelser rörande krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1919 till befattningshavare och f. d. befattningshavare i statens tjänst ävensom till vissa andra pensionärer anfört följande:

Sakkunniga.

»Då det härvid gäller tilldelande av krigstidstillägg till befattningshavare, vilka icke kunna anses vara i statens tjänst anställda, är landstingets framställning givetvis ägnad att möta viss tveksamhet, och detta särskilt av den anledningen, att 1918 års lagtima riksdag ansett sig icke böra medgiva utbetalande av krigstidstillägg av statsmedel för nämnda år åt en grupp befattningshavare, som i hithörande avseenden befinner sig i ungefär liknande ställning, nämligen distriktsveterinärerna. Såsom stöd för sitt avstyrkande av det i en motion väckta förslaget om sådant krigstidstillägg anförde vederbörande särskilda utskott, att vid bifall till motionen åtskilliga andra personalgrupper, vilkas avlöning utginge från både staten och annat håll, även skulle med fog kunna framställa krav på att erhålla krigstidstillägg, samt att det icke syntes lämpligt att tilldela endast en viss grupp befattningshavare av denna typ krigstidstillägg och krigstidshjälp i likhet med befattningshavare i statens tjänst. Motionen blev i enlighet med utskottets hemställan av riksdagen avlagen.

De sakkunniga anse emellertid, att bägge nämnda tjänstemannagrupper, extra provinsialläkare och distriktsveterinärer, kunna anses intaga en särställning bland ifrågavarande slags befattningshavare med avseende såväl därpå, att staten omedelbart bidrager till deras avlöning, som ock därpå, att de i sin tjänsteverksamhet utöva funktioner, som förklarats vara att betrakta såsom statsuppgifter. Med hänsyn härtill hava de sakkunniga ansett sig böra i ett denna dag avgivet utlåtande över en av svenska distriktsveterinärföreningen gjord framställning tillstyrka, att krigstidstillägg skulle på vissa villkor under år 1919 utgå till de distriktsveterinärer, till vilkas avlöning bidrag lämnas av statsmedel.

Så vitt de sakkunniga kunna finna, skulle därför icke krigstidstillägg av statsmedel endast för konsekvensernas skull nödvändigtvis behöva förvägras extra provinsialläkarna. Å andra sidan synes billigheten fordra, att, då statens bidrag till deras avlöning på grund av dyrtidens inverkan nu icke har det värde, som därmed avsetts, skälig förhöjning därav må utgå, likasom staten ansett sig böra genom krigstidstillägg bevilja befattningshavare i dess tjänst en tillfällig löneförbättring för att bereda dem ersättning för avlöningsförmånernas minskade köpkraft.

De sakkunniga anse sig därför böra förorda, att åtgärder vidtagas för en förhöjning under innevarande år av statens bidrag till vissa extra provinsialläkares avlöning. I fråga om beloppet synes detsamma lämpligen kunna bestämmas till två tredjedelar av statsbidraget. I övrigt torde böra föreskrivas, att krigstidstillägget göres beroende av att vederbörande landsting beviljar motsvarande förbättring av den avlöning, som från landstinget utgår till de extra provinsialläkarna, därvid de sakkunniga anse böra till krigstidstillägg och avlöning från

landsting hänföras även de bidrag, som i sådant avseende lämnas av kommuner eller andra.»

Medicinal-
styrelsen.

Medicinalstyrelsen har i avgivet yttrande den 11 mars 1919 förklarat sig icke hava i ärendet annat att erinra, än att det syntes styrelsen mycket önskvärt, att det föreslagna krigstidstillägget höjdes i närmare överensstämmelse med penningvärdets fall.

Departements-
chefen.

Enligt hittills gällande bestämmelser utgår krigstidstillägg endast till sådana befattningshavare, som äro anställda i statens tjänst, och någon förändring i denna princip ifrågasättes icke i Kungl. Maj:ts förslag beträffande dyrtidstillägg för innevarande år. De extra provinsialläkarna, till vilkas avlöning staten allenast lämnar ett bidrag, som enligt kungörelser den 30 december 1911 och den 29 juni 1917 icke må överstiga 1,500 eller, i avlägset belägna, särskilt svårbesättliga distrikt, 2,500 kronor, hava på grund härav icke hittills varit och skulle ej heller för innevarande år bliva berättigade till dyrtidstillägg. Billigheten torde emellertid påkalla, att, då statens bidrag numera icke har det därmed avsedda värdet, skälig förhöjning av detsamma beviljas. Konsekvenserna av en sådan förhöjning torde för statens del icke bliva allt för vittgående, då, såsom de sakkunniga framhålla, ifrågavarande befattningshavare i likhet med distriktsveterinärerna intaga en särställning bland dem, som enligt nu gällande bestämmelser icke från staten åtnjuta krigstidstillägg, såväl därigenom att de i sin tjänsteverksamhet utöva i det närmaste samma funktioner, som de statsavlönade provinsialläkarna, som på grund av att staten omedelbart bidrager till deras avlöning. Härtill kommer, att de icke oväsentligt inskränkts i möjligheten till förvärvande av extra inkomster genom att de för sin enskilda praktik inom distriktet äro underkastade den av staten fastställda läkartaxan. Frågan om en förhöjning av statsbidraget torde emellertid, såsom de sakkunniga ock föreslagit, böra prövas för hela den extra provinsialläkarkåren i ett sammanhang. I fråga om storleken av det belopp, som i sådant avseende bör utgå, samt villkoren för dess utgivande ansluter jag mig till de sakkunnigas förslag.

För beredande av medel till den nu föreslagna förhöjningen erfordras ett belopp av omkring 20,000 kronor, vilket torde böra uppföras under sjätte huvudtiteln såsom förslagsanslag å 1919 års tilläggsstat. Någon ökning av riksstatens slutsumma föranledes ej härav, då Kungl. Maj:t återkallat sin i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prissockerlagen och det för nämnda ändamål begärda beloppet sålunda delvis kan tagas i anspråk för nu avsedda syfte.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels medgiva, att, därest de extra provinsialläkare, till vilkas avlöning bidrag utgår av statsmedel, för år 1919 beredas dyrtidstillägg å dem från vederbörande landsting tillkommande avlöning, dyrtidstillägg av statsmedel må för samma år utgå med motsvarande andel av statsbidraget, dock högst med två tredjedelar därav;

dels ock, vid bifall till vad ovan föreslagits, å tilläggsstat för år 1919 för ovan angivna ändamål under sjätte huvudtiteln uppföra ett förslagsanslag å 20,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Edw. Wetterling.